

Nr 145

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 4 § 10 mom. förordningen den 23 oktober 1908 (nr 128) angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter; given Stockholms slott den 4 mars 1955.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 4 § 10 mom. förordningen den 23 oktober 1908 (nr 128) angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

GUSTAF ADOLF

Per Edvin Sköld

Propositionens huvudsakliga innehåll

Enligt 1908 års bevillningsavgiftsförordning är utländska amatöridrottsmän befriade från att erlägga bevillningsavgift vid deltagandet i idrottstävlingar här i landet. Då stadgandet i sin nuvarande utformning givit anledning till olika tolkningar föreslås i propositionen att avgiftsfriheten i stället anges skola avse deltagare i idrottstävlingar, anordnade av organisation, som är ansluten till Sveriges riksidsrottsförbund eller representerad inom Sveriges olympiska kommitté, eller av annan sammanslutning, som enligt medgivande av Kungl. Maj:t må vara likställd med sådan organisation i nu förevarande hänseende.

Förslag
till
**förordning om ändrad lydelse av 4 § 10 mom. förordningen den
23 oktober 1908 (nr 128) angående bevillningsavgifter
för särskilda förmåner och rättigheter**

Häri genom förordnas, att 4 § 10 mom. förordningen den 23 oktober 1908 angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse:)

4 §.

10 mom. Frihet från erläggande av bevillningsavgift enligt denna paragraf åtnjutes:

a) för utlänningar — — — och dylika;

b) för amatöriddrottsmän vid deltagande i idrottstävlingar; samt

c) då Kungl. Maj:t, — — — från bevillningsavgift.

(Föreslagen lydelse:)

4 §.

10 mom. Frihet från erläggande av bevillningsavgift enligt denna paragraf åtnjutes:

a) för utlänningar — — — och dylika;

b) för deltagare i idrottstävling, anordnad av organisation, som är ansluten till Sveriges riksiddrottsförbund eller representerad inom Sveriges olympiska kommitté, eller av annan sammanslutning, som enligt medgivande av Kungl. Maj:t må vara likställd med sådan organisation i nu förevarande hänseende; samt

c) då Kungl. Maj:t, — — — från bevillningsavgift.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och skall äga tillämpning jämväl beträffande tillställning, vilken ägt rum dessförinnan, under förutsättning att avgiften icke blivit fastställd genom beslut, som vunnit laga kraft före ikraftträdandet av förordningen.

¹ Senaste lydelse av 4 § 10 mom. se 1952: 360.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 mars 1955.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, NORUP, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler fråga om *bevilningsavgift för utländska amatöriddrottsmän* och anför därvid följande.

Med en den 23 december 1954 dagtecknad skrift har *Sveriges riksiddrottsförbund* överlämnat en inom förbundet utarbetad promemoria angående bevilningsavgift i samband med idrottstävlingar. Över promemorian har, efter remiss, *yttranden* avgivits av riksräkenskapsverket, statskontoret, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Stockholms, Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län, Svenska stadsförbundet och Svenska landskommunernas förbund.

Gällande ordning

Enligt 4 § 2 mom. förordningen den 23 oktober 1908 (nr 128) angående bevilningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter skall utlänning — med visst undantag för här i riket bosatt utlänning — som medverkar vid offentlig föreställning, offentligt framförande av musik eller vid annan offentlig tillställning, erlägga särskild bevilningsavgift med 20 procent av den inkomst, som på grund av hans medverkan tillflyter honom. Avgiften skall erläggas oavsett huruvida inträdesavgift eller annan avgift uppbäres eller tillställningen är avgiftsfri. Avgiften beräknas på hela den ifrågavarande inkomsten, vare sig denna utgöres av i penningar bestämd ersättning, naturaförmåner eller andel av inkomsten å tillställningen och utgår med minst 50 öre för varje dag medverkan lämnas av utlänningen eller ersättning till honom beräknas. Tillställningens anordnare svarar för avgiftens erläggande.

I 4 § 10 mom. stadgas om frihet i vissa fall från erläggande av bevilningsavgift. Avgiftsfriheten gäller bland annat för amatöriddrottsmän vid deltagande i idrottstävlingar. Då särskilda omständigheter föreligga kan vidare Kungl. Maj:t medgiva befrielse från avgift för visst fall.

Om naturaförmåner ingår i den ersättning, som lämnas, skall dessa vid bevillningsavgiftens bestämmande uppskattas till skäligt belopp i penningar. Om högre värde icke är angivet, skall kost och logi därvid upptagas till vardera fem kronor för dag (4 § 5 mom. 3 st.).

Av bevillningsavgiften tillfaller hälften staten och hälften den kommun, inom vilken föreställning givits (4 § 12 mom.).

Den nu gällande avgiftsfriheten för amatöridrottsmän infördes genom författningsändring 1910. Denna hade föranletts av ett utslag av regeringsrätten den 5 november 1909 (RÅ 1909 not Fi 133) vari fastställdes att Djurgårdens idrottsförening hade att erlägga bevillningsavgift för av föreningen utbetald ersättning för ett tyskt fotbollslags medverkan vid en av föreningen anordnad fotbollsmatch. I den proposition, vari förslag om författningsändringen förelades riksdagen, uttalade departementschefen bland annat följande.

Huvudsyftet med 1908 års förordning angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter torde kunna sägas vara att undanröja den privilegierade ställning, utlänningar dessförinnan i vissa fall intogo gent emot landets egna invånare, vilka för sin inkomst av arbete erlade direkt beskattning till stat och kommun.

Berörda synpunkt torde emellertid icke med fog kunna göras gällande beträffande in- och utländska amatöridrottsmän, ty lika litet som det kan sägas, att den utländske amatöridrottsmannen i förhållande till den inländske vid uppträdande här i landet intager en privilegierad ställning, lika litet kan det bliva tal om något slags konkurrens mellan de båda kategorierna. Vid sådant förhållande synes ock den bärande grunden för förordningens tillämplighet å de ifrågavarande utlänningarna hava bortfallit.

Därtill kommer den omständigheten, att det i allt fall synes vara föga tilltalande, att utländska amatöridrottsmän, som, på inbjudan av svenska idrottsförbund, besöka vårt land för att mäta sina krafter med våra egna idrottsmän, för sitt uppträdande här betungas med särskild avgift till stat och kommun, vare sig denna avgift faktiskt erlägges av dem själva eller av vederbörande svenskt idrottsförbund. Särskilt starkt framträder denna synpunkt vid tanke på de Olympiska spelen, vilka såsom bekant år 1912 komma att förläggas till Stockholm. Det synes mig nämligen ligga stor vikt uppå, att vid denna, världens säkerligen förnämsta idrottstävling, vars anordnande och genomförande på ett värdigt sätt får anses vara en hederssak för hela vårt land och vars betydelse, även ur andra synpunkter än de idrottsliga, icke torde böra underskattas, någon beskattning av de i spelen deltagande utländska amatöridrottsmännen icke får förekomma.

Riksidrottsförbundets framställning

I riksidrottsförbundets framställning föreslås, att den nu stadgade avgiftsfriheten för amatöridrottsmän vid deltagande i idrottstävlingar ändras till att gälla för deltagare i tävlingar och uppvisningar i idrott eller gymnastik, anordnade av sådan amatörorganisation, som har till uppgift att främja icke-professionell idrott eller gymnastik.

I framställningen lämnas inledningsvis en redogörelse för vissa ekonomiska förhållanden. I detta hänseende anföres i huvudsak följande.

Det samlande organet för den svenska amatöridrottsrörelsen är Sveriges Riksidrottsförbund. Under Riksidrottsförbundet sortera dels *specialförbund*, vilka handhava den tekniska och administrativa ledningen av varje särskilt slag av idrott, dels *distriktsförbund*, vilka inom de efter geografiska grunder uppdelade distrikten handhava frågor rörande all idrott inom distriktet. I vissa fall kan dock specialförbund upprätta ett specialdistriktsförbund inom ett distriktsförbunds verksamhetsområde, vilket i så fall för sin idrott övertager distriktsförbundets verksamhet. Antalet specialförbund äro 30 och antalet distriktsförbund 23. Den grundläggande organisatoriska enheten är *idrottsföreningarna*. Dessa uppgingo den 31 oktober 1954 till 9 655 stycken med ett sammanlagt medlemsantal av 844 091. — — —

De inkomster som står de olika idrottsammanslutningarna till buds för idrottsverksamhetens utövande äro i huvudsak medlemsavgifter, gåvor, statsbidrag och bidrag från kommuner, inkomster av tävlingar, inkomster genom försäljning av idrottsmärken samt ränteinkomster. Föreningarna äro dock nödsakade att skaffa sig inkomster även på annat sätt, nämligen genom anordnande av basarer, lotterier och nöjestillställningar av olika slag.

Dessa olika slag av inkomster äro icke på långt när tillräckliga för att ge verksamheten i landet den omfattning som med hänsyn till den stora anslutningen skulle vara önskvärd. De olika idrottsorganisationerna brottas därför med mycket stora ekonomiska svårigheter, trots att det från föreningsmedlemmarnas sida bedrivs ett frivilligt arbete av en omfattning som knappast torde förekomma i någon annan ideell organisation i vårt land. Den insats som oavlönade idrottsledare och andra medlemmar prestera till idrottens fromma har i sig själv ett värde, som i de flesta fall vida överstiger de inkomster organisationerna på vanligt sätt kunna skaffa sig.

De vanligaste utgifterna avse anskaffande av idrottsanläggningar — idrottsplatser, hallar för inomhusidrott, skidbackar, slalombackar, simbanor, simhallar och isbanor — propagandaverksamhet i olika former, instruktionsverksamhet utövad av anställda och frivilliga tränare och instruktörer dels inom det särskilt upprättade idrottsinstitutet i Lidingö (Bosöinstitutet), där för hela landet gemensamma kurser anordnas, dels ute i distriktet, anskaffande av idrottsmateriel i den mån kostnaderna härför bli för betungande för de enskilda idrottsmännen, utgifter för tävlingar, bl. a. i samband med internationellt tävlingsutbyte och överhuvud taget för resor, m. m. Härtill kommer den ofrånkomliga administrativa verksamheten.

I förevarande sammanhang påpekas, att idrottsorganisationerna — utom utgifterna för den direkta idrottsliga verksamheten — har att erlægga bland annat skatter, nämligen direkta skatter till stat och kommun, nöjesskatt samt, i vissa fall, bevillningsavgift. I vad avser bevillningsavgiften framhålls, att denna icke kommit att få betydelse för idrottsrörelsen i stort. Avgiften har sålunda utkrävts endast i vissa speciella fall. Beloppet har därvid dock många gånger varit av den storlek att det varit till avsevärt men för de organisationer som träffats därav. Det har vidare enligt riksidrottsförbundet under de senaste åren kunnat iakttagas en tendens till att utvidga tillämpningsområdet för bevillningsavgiften.

Beträffande tillämpningen av bestämmelserna om bevillningsavgift lämnas i framställningen en redogörelse för vissa beslut under senare tid. Enligt tre av regeringsrätten år 1949 meddelade utslag (RÅ 1949 ref. 52 samt not Fi 1938 och 1939), vilka avsåg utländska fotbollsklubbar, vars spelare

medverkat vid fotbollsmatcher här i riket, skall bevillningsavgiften beräknas å den inkomst som tillflutit klubben och icke å den ersättning envar av de utländska spelarna uppburit. Avgiften skall beräknas å bruttobeloppet, inberäknat kostnader för resor, mat, logi m. m. Förbundet anmärker i sammanhanget följande.

De berörda prejudikaten avse fotbollsmatcher vari engelska professionella fotbollsspelare deltagit. Under de senaste åren har emellertid frågan om uttagande av bevillningsavgift aktualiserats även beträffande andra idrottstävlingar. Svenska ishockeyförbundet har sålunda såsom arrangör av ishockeymatcher med deltagande av en del engelska ishockeylag fått betala bevillningsavgift, trots att vederbörande utländska spelare varit amatörer i den bemärkelse detta ord gives i idrottsliga sammanhang. Frågan har ännu icke fått någon prejudicerande lösning, i det att den för närvarande prövas av kammarrätten.

På begäran av poliskammaren i Stockholm, som i första instans haft att pröva frågan om skyldighet att erlægga bevillningsavgift vid nämnda ishockeymatcher, har riksräkenskapsverket i skrivelse den 5 mars 1953 gjort följande uttalande.

Vad först angår de utlänningar, som medverkat vid ishockeytävlingar, synes vederbörande anordnare vilja fästa avgörande vikt vid att en viss idrottsman av den kategori som det här är fråga om medgetts rätt att i egenskap av amatör delta i olympiska spelen 1952. Enligt riksräkenskapsverkets mening kan det emellertid icke vara utslagsgivande vid tolkningen enligt bevillningsavgiftsförordningen av begreppet amatöridrottsman, vilken innebörd detta begrepp för närvarande har i idrottsliga sammanhang. Viss ledning vid tolkningen synes däremot kunna hämtas ur uttalanden i den proposition (1910:193), genom vilken frihet från bevillningsavgift för amatöridrottsmän föreslogs. Det framhölls sålunda i denna (s. 7), att huvudsyftet med bevillningsavgiftsförordningen kunde sägas vara att undanröja den privilegierade ställning, utlänningar dessförinnan i vissa fall intagit gentemot landets egna invånare, vilka för sin inkomst av arbete erlade direkt beskattning till stat och kommun, men att denna synpunkt icke med fog kunde göras gällande beträffande amatöridrottsmän, bl. a. därför att en utländsk amatöridrottsman icke vid uppträdande här i landet kunde sägas inta en privilegierad ställning i förhållande till inländsk. Detta uttalande får anses tyda på att det bör betraktas som konstitutivt för förordningens begrepp amatöridrottsman, att sådan ersättning icke utgår i samband med vederbörandes idrottsutövning, som normalt beskattas enligt allmänna beskattningsregler. Inom idrottslivet synes däremot begreppet amatöridrottsman numera ha en delvis annan innebörd. En idrottsman lär sålunda i väsentligt större utsträckning än tidigare kunna uppbara ersättning i samband med sin idrottsutövning utan att förlora sitt amatörskap. Som en följd härav förekommer det nu i viss omfattning, enligt vad riksräkenskapsverket inhämtat, att svenska amatöridrottsmän taxeras för inkomster av idrottsutövning. Då sålunda idrottens amatörbegrepp synes vara vidare än bevillningsavgiftsförordningens, kan bevillningsavgift böra utgå för en idrottsman, även om han idrottsligt sett kan betraktas som amatör. Till detta kommer, att här ifrågavarande ishockeyspelare under perioden, då de medverka i engelska lag, överhuvud icke synes klassificerade som amatörer utan i stället som »independents». Ehuru det icke framgår av handlingarna, vari skillnaden består mellan amatörer och »independents», synes det med

visst fog kunna antas, att den har samband med de ekonomiska förmåner, som idrottsmän av de båda kategorierna äga åtnjuta.

Med hänvisning till det sålunda sagda får riksräkenskapsverket som sin mening uttala, att det icke kan anses utrett, att nu berörda utländska ishockeyspelare böra betraktas som amatöridrottsmän i bevillningsavgiftsförordningens mening.

För att utröna idrottsorganisationernas beskattning i utlandet har riksidrottsförbundet hänvänt sig till en del centrala idrottsorganisationer i ett flertal främmande länder. Därvid har förbundet speciellt frågat, huruvida utländska deltagare i idrottstävlingar träffades av särskild avgift eller någon form av beskattning som liknade denna. Enligt de svar som inkommit förekommer utomlands ingen motsvarighet till den svenska bevillningsavgiften.

I den närmare motiveringen till sitt förslag konstaterar förbundet inledningsvis, att innebörden av amatörbegreppet är av väsentlig betydelse i den förevarande frågan.

Förbundet påpekar, att amatörbegreppet undergått väsentliga förändringar till sin innebörd under innevarande sekel samt anför därvidlag följande.

Till en början voro amatörbestämmelserna mycket stränga. Det var över huvud taget icke tillåtet för en amatör att mottaga någon som helst pekuniär ersättning eller ens ersättning för sina kostnader. Efter hand visade det sig emellertid omöjligt att upprätthålla dylika krav. Det ansågs icke förenligt med strömningarna i tiden att deltagande i tävlingar på annat håll än i hemorten och därmed internationellt tävlingsutbyte över huvud taget skulle vara förbehållet endast sådana idrottsmän som hörde till de ekonomiskt bättre situerade. Det kunde icke heller bli någon fullödlig representation vid sådana tävlingar som Olympiska spel, världsmästerskap, europamästerskap o. d., så länge deltagarna skulle bekosta sina egna utgifter. Man gjorde därför i första hand den modifikation att deltagare i idrottstävlingar kunde få sina egna direkta kostnader täckta utan att för den skull mista sitt amatörskap. Beträffande frågan om vad som skulle räknas såsom egna kostnader för idrottsmannen rådde länge mycket delade meningar. I och med att idrotten vann insteg inom alla sociala skikt och sålunda kom att utövas även av dem som för sitt uppehälle voro helt beroende av sin arbetsinkomst, blev det emellertid uppenbart att man i längden icke kunde undgå att giva t. ex. idrottsmän, vilka för sitt lands räkning deltog i spel och tävlingar som sträckte sig över flera dagar, ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Numera är det ett normalt förhållande att sådan ersättning gives, så snart de materiella förutsättningarna härför föreligga. Det är vidare tillåtet för en tävlingsarrangör att giva deltagarna generellt bestämda dagtraktamenten upp till ett visst maximalt belopp. Eftersom traktamenten och dylika ersättningar äro skattepliktiga, i den mån de icke utgivas av staten, åtnjuta alltså även amatöridrottsmän inkomst genom sitt idrottsutövande, vilken formellt är skattepliktig.

Bestämmelser om innehållet i amatörbegreppet fastställas internationellt. För varje speciell idrott beslutar den internationella huvudorganisationen, vilka villkor som skola gälla. I stort sett äro dessa enahanda, ehuru med en del skiljaktigheter. Det ankommer sedan på den idrottsliga topporganisationen inom varje land att tolka de internationella amatörbestämmel-

serna för det egna landets idrottsmän och sålunda avgöra, huruvida dessa äro att anse såsom amatörer eller professionella.

I och med att amatörbegreppet sålunda i någon mån är flytande, är det enligt förbundet uppenbart att tvekan kan uppkomma vid tolkning av en lagbestämmelse, där begreppet amatör utgör en integrerande del. För riksidrottsförbundet framstår det såsom otvetydigt, att de deltagare i de engelska ishockeylagen Nottingham Panthers m. fl., som medverkat vid ishockeymatcher i Sverige, är att räkna såsom amatörer.

I den mån bevillningsavgift uttages kommer densamma — framhåller förbundet — att belasta de svenska arrangörerna. I detta sammanhang anföres följande.

För idrottsrörelsens del skulle konsekvenserna av ett beslut i högsta instans, som går i samma riktning som hittills varit fallet, kunna få ytterst menliga följder. Eftersom domskälet, i varje fall vad poliskammaren beträffar, väsentligen grundar sig på den yttre omständigheten att ersättning utbetalas till här tävlande utländska idrottsmän, kunna konsekvenserna bli att praktiskt taget varje idrottsman eller varje fotbolls- eller ishockeylag eller dyligt som medverkar vid idrottstävling i Sverige kan komma att hänföras till den kategori som avses i bevillningsförordningen. Någon belastning för den främmande idrottsmannen eller laget skulle detta inte innebära utan det skulle bli de svenska arrangörerna som bleve lidande. Ett sådant förhållande vore uppenbart otillfredsställande icke blott för idrottens del. Med säkerhet kan sägas, att det icke heller skulle stå i överensstämmelse med de syften som legat bakom den gällande lagstiftningen på området.

De enda tillfällen vid vilka man med säkerhet kan räkna med att beskattning enligt bevillningsförordningen inte sker är enligt riksidrottsförbundet de fall, då det gästande laget självt bekostar sina utgifter. Detta förekommer i sådana fall då ett specialidrottsförbund överenskommer med motsvarande förbund inom ett annat land om dubbla landskamper, en i Sverige och en i det andra landet. Genom att varje lands specialidrottsförbund då ograverat får tillgodogöra sig intäkterna från landskampen inom det egna landet, kan det sålunda stå för samtliga kostnader för besöket hos det andra landet. Sådana överenskommelser har hittills icke sällan förekommit, bl. a. därför att detaljerade ekonomiska villkor för landskampsutbytet därigenom kunnat undvikas. Förutsättningen har emellertid varit att överenskommelse därvid träffats om *två* matcher eller landskamper. En sådan bilateral överenskommelse är icke alltid möjlig att göra. Det är oftast nödvändigt, särskilt då det gäller enskilda idrottsmän men även eljest, att arrangörerna inom vårt land betalar full ersättning för alla de kostnader främmande deltagare har för sin medverkan vid tävlingar i Sverige.

Enligt riksidrottsförbundets mening är den utsträckning av beskattningen enligt bevillningsförordningen, vilken för närvarande är aktuell, med de konsekvenser detta kan medföra vid andra internationella idrottssammanhang i vårt land knappast i överensstämmelse med lagstiftarens mening 1908 respektive 1910.

För att komma bort från det osäkra tillstånd som måste råda med nuvarande formulering av bestämmelserna kan det enligt riksidrottsförbundet ifrågasättas att i författningstexten utbyta ordet »amatör» mot orden »icke professionell», varigenom överensstämmelse skulle uppnås med formuleringen av motsvarande bestämmelser i kommunalskattelagen och nöjesskatteförordningen. Härigenom skulle tillämpningssvårigheterna visserligen måhända bli något mindre men ändå i viss mån kvarstå. Det förefaller sålunda tvivelaktigt om frågan skulle kunna lösas på denna väg. En lämpligare väg är enligt riksidrottsförbundet att låta beskattningsfrågan bli beroende av vem som arrangerar tävlingen här i landet. Därigenom skulle såvitt förbundet kan se varje svårighet försvinna.

Eftersom det i praktiken blir de svenska arrangörerna, som slutligen drabbas av bevillningsavgiften vid tävlingar arrangerade här i Sverige, bör frågan närmast bedömas med utgångspunkt härifrån och icke med hänsyn till önskemålet att få en beskattning av den enskilde utländske idrottsmannen som kan motsvara i Sverige utgående personlig skatt. Hänför man skattebefrielsen till arrangörernas status, behöver icke några svårigheter förekomma. De icke-professionella arrangörer som härvid kunna komma i fråga äro samtliga anslutna till Riksidrottsförbundet. För att kunna arrangera en internationell tävling måste de ha tillstånd — sanktion — av vederbörande specialidrottsförbund, när detta förbund icke självt står såsom arrangör.

Den sålunda föreslagna ordningen för beskattningen synes enligt riksidrottsförbundet icke innebära något gynnande av utländsk professionell idrott. Härom uttalar förbundet.

Vad angår gästande engelska professionella fotbollslag utgår från de svenska arrangörerna ersättning med belopp, som är likvärdiga med dem som arrangörerna ha att betala då fotbollslag bestående av amatörer gästa vårt land. De motsvara endast de speciella kostnader som föranledes av besöket och uppehållet i vårt land. Samma gäller beträffande å ena sidan de engelska ishockeylag som nu föranlett uttagande av bevillningsavgift och å andra sidan ishockeylag, beträffande vilkas amatörskap ingen som helst tvekan kan råda. Den enda av de under Riksidrottsförbundet sorterande specialidrotterna som i nämnvärd utsträckning i vårt land bedrives av professionella är boxning. Några professionella boxningsmatcher kunna emellertid icke anordnas av de till Svenska Boxningsförbundet anslutna föreningarna. Arrangören måste där alltid vara en utomstående. Tävlan mellan svenska amatörer och utländska professionella spelare förekommer endast i fotboll, och syftet med inbjudan av de professionella lagen har endast varit dels att härigenom bibringa svenska amatörspelare tillfälle att taga lärdom av de utländska spelarnas skicklighet, dels att få publikdragande arrangemang. Samma har syftet varit då det gällt tävlingar med de enligt Riksidrottsförbundets mening icke-professionella engelska ishockeylagen. Någon form av konkurrens i den betydelse som departementschefen åberopade i 1908 års proposition är det sålunda överhuvudtaget icke fråga om, icke ens i de fall, då de utländska deltagarna äro professionella.

En ändring av lagstiftningen i den riktningen att tävlingsarrangör, vilken utgöres av ideell organisation som har till uppgift att främja icke-professionell idrott eller gymnastik, befrias från bevillningsavgift innebär enligt riks-

idrottsförbundet *dels* att beskattningen enligt bevillningsförordningen av svenska idrottsarrangörer kommer i närmare överensstämmelse med lagstiftarens syfte, *dels* att man härigenom erhåller en beskattning, som icke är hårdare än den överallt i andra länder förekommande, *dels* slutligen att den svenska amatöridrottsrörelsen med dess nästan uteslutande frivilligt arbetande krafter får större möjligheter att till fromma för idrottsverksamheten bedriva internationellt tävlingsutbyte.

Remissyttrandena

Att en ändring i de gällande bestämmelserna vidtages tillstyrkes av riksräkenskapsverket, överståthållarämbetet, länsstyrelsen i Stockholms län, Svenska stadsförbundet och Svenska landskommunernas förbund. I de nämnda remissyttrandena framhålles särskilt, att bestämmelsernas nuvarande utformning medför stora tillämpningssvårigheter. Det erinras också om att en vidgad avgiftsfrihet icke har någon finansiell betydelse vare sig för staten eller kommunerna, medan erläggandet av bevillningsavgiften för den svenske arrangören ofta kan innebära ett betydande ekonomiskt avbräck.

Svenska stadsförbundet anför följande.

De skäl, som Riksidrottsförbundet anfört för en ändring av bevillningsförordningen, äro obestriddigen starka. Särskilt finner styrelsen det påtagligt, att de praktiska beskattningsregler, som utbildats på grundval av bevillningsförordningens numera ganska otidsenliga bestämmelser, kunna få mycket ojämn verkningar, eftersom resekostnader o. dyl. inbegripits i det skattepliktiga beloppet. Vidare har styrelsen fäst sig vid att det i vissa fall, särskilt inom lagidrottarna vid »bilaterala» arrangemang är möjligt att helt undgå beskattningen och slutligen att beskattningen i själva verket icke når det förutsatta skatteobjektet, utlänningen, utan i stället drabbar arrangören. Det torde av Riksidrottsförbundets redovisning vara klart, att man av de gästande idrottsmännen över huvud taget icke skulle ha möjlighet att uttaga så stora skattebelopp som man nu med stöd av bevillningsförordningen kan pålägga de svenska arrangörerna.

Det torde också vara riktigt, att det skulle vara mycket svårt att finna objektiva och entydiga grunder för bestämmande av bevillningsavgiften, så länge man anknyter till den utländske idrottsmannens ställning såsom amatör eller professionell, eftersom dessa begrepp uppenbarligen icke kunna klart definieras. Att utforma bestämmelserna om befrielse såsom Riksidrottsförbundet föreslår synes ur praktiska synpunkter ge en enkel och lättolkad regel. Den skattelättnad, som härigenom ges idrotten, torde ej heller ur kommunalfinansiell synpunkt kunna sägas vara av den betydelse jämfört med kommunernas övriga engagemang till idrottens bästa, att man av detta skäl skulle motsätta sig den föreslagna ändringen.

Svenska landskommunernas förbund uttalar.

Den av riksidrottsförbundet berörda frågan har ur landskommunala synpunkter i praktiken ingen ekonomisk betydelse. Med utvecklingen på det idrottsliga området måste det vara vanskligt att överlåta åt skattedomstolarna att från tid till annan söka tolka amatörbegreppet — något som före-

faller vara svårt nog t. o. m. för de nationella och internationella idrottsorganisationerna. Det av riksidrottsförbundet åberopade yttrandet från riksräkenskapsverket synes mera avspegla ett ensidigt fiskaliskt intresse än de tankegångar, som ligga bakom den ifrågavarande bestämmelsen i bevillningsförordningen. Skulle kammarrätten och därefter Kungl. Maj:t i det ärende, som närmast föranlett riksidrottsförbundets framställning, anse att förordningens nuvarande ordalydelse måste innebära en anslutning till den av riksräkenskapsverket hävdade uppfattningen, anser styrelsen att förordningen bör ändras i av riksidrottsförbundet angiven riktning. Det internationella idrottsutbytet bör icke försvåras av skatteskal, så i sak obetydliga för såväl staten som vederbörande kommun som här måste vara förhållandet.

Överståthållarämbetet framhåller, att staten i förevarande skattefråga icke har någon anledning att intaga en avvisande eller restriktiv hållning samt anför.

Endast i de fall då den utländske idrottsmannen uppbär ett verkligt gage bör — med hänsyn till förordningens huvudsyfte och för likställighet med andra yrkesutövare som beröras av förordningen — bevillningsavgift utgå. Exempel härpå torde vara att finna inom den professionella boxningen, eventuellt också inom motorsporten. Men i övrigt synes det allmänna ej ha några legitima skatteanspråk, utan i den mån skatteintäkter inflyta måste detta sägas bero på en felkonstruktion av förordningen, som huvudsakligen ställer skatten i relation till idrottsmannens rese- och uppehållskostnader.

Ämbetet påpekar att avgiftens konstruktion ter sig helt orimlig när den behållna inkomsten är så ringa att den ur skattesynpunkt är helt betydelselös, medan de nödvändiga utgifterna (exempelvis vid resa med flyg från ett avlägset beläget land) uppgår till flera tusental kronor.

Riksräkenskapsverket och överståthållarämbetet förordar en annan utformning av bestämmelserna än riksidrottsförbundet. *Riksräkenskapsverket* ifrågasätter om icke avgiftsfriheten bör — i anknytning till regleringen av ifrågavarande organisationers beskattning enligt kommunalskattelagen (punkt 13, anvisningarna till 29 §) — avse tillställningar, anordnade av ideell organisation som har till huvudsaklig uppgift att främja icke professionell idrott eller gymnastik. En sådan utformning skulle bland annat innebära, att praxis vid inkomsttaxeringen vid behov skulle kunna utnyttjas i nu aktuella sammanhang.

Enligt *överståthållarämbetet* skulle den reglering av förevarande fråga som föreslås av riksidrottsförbundet otvivelaktigt innebära en lättnad ur tolkningssynpunkt. Ämbetet anser emellertid att den föreslagna lösningen har flera brister och anför bland annat följande.

Lättnaden har icke vunnits genom att man frångått det icke entydiga uttrycket amatör utan genom att tolkningen av uttrycket amatör förts över till arrangörssidan och därvid utökats att omfatta tolkningen även av uttrycket icke-professionell. Då förbundet gör gällande, att med dess förslag icke behöves förekomma »några svårigheter», sker bevisföringen härom med hänvisning uteslutande till den nuvarande uppbyggnaden av den idrottsliga organisationen här i landet. Den allmänna debatt, som förts i vårt land om amatöridrottens och den professionella idrottens förhållande till varandra,

har emellertid haft den karaktären, att man icke kan utesluta möjligheten inom överskådlig framtid av ytterligare förskjutningar inom idrottsvärlden av amatörbegreppet eller av uppkomsten åtminstone inom viss lagidrott av en öppen professionalism. Återverkningarna på den idrottsliga organisationen av en sådan utveckling kunna ej överblickas.

Överståthållarämbetet framlägger i stället två andra förslag. Det ena går ut på att tävlingar, anordnade av riksidsrottsförbundet eller ansluten förening, skulle vara avgiftsfria. Det andra innebär, att avgiften endast skulle utgå för verkliga gager och icke som nu på naturaförmåner och traktamenten. Någon inbördes värdering av dessa båda uppslag göres icke. Ämbetet anför följande.

Däremot synes den möjligheten stå till buds, att avgiftsfrihet förklaras skola åtnjutas av deltagare i tävlingar, anordnade av svenska riksidsrottsförbundet eller därtill ansluten förening. I nuvarande läge synes mot en sådan reglering icke vara anledning framställa annan erinran än den rent principiella att man helst bör undvika att grunda avgiftsfriheten på tillhörigheten till en viss namngiven organisation. Vidare måste i en sådan lösnings natur ligga att ändringar av den idrottsliga organisationen måste föranleda omprövning av stadgandet om avgiftsfrihet.

Det mest följdriktiga sättet att lösa det av förbundet aktualiserade problemet är enligt ämbetets mening att bygga på den förut utvecklade mening- en att avgiftsskyldighet för idrottsliga framträdanden endast bör föreligga för verkliga gager och icke för naturaförmåner och kontanta traktamenten av nu gängse storlek. Därmed skulle man slippa den efter hand troligen allt vanskeligare gränsdragningen mellan amatöridrott, professionell idrott samt däremellan stående idrott, utövad av halvprofessionella, independents och andra. Gränsdragningen mellan avgiftsbelagd och avgiftsfri idrott skulle ske efter arten och storleken av de förmåner som arrangörsorganisationen vederligen, utginge till vederbörande idrottsman. Överståthållarämbetet har emellertid ej tillräcklig kännedom om de interna förhållandena inom idrottsvärlden för att vare sig kunna framkomma med något utformat förslag i denna riktning eller kunna bestämt göra gällande att alltför stora tekniska svårigheter icke skulle resa sig mot ett sådant sätt att lösa frågan om utländska idrottsmäns skyldighet att erlägga bevillningsavgift.

Länsstyrelsen i Malmöhus län intar en ståndpunkt som nära ansluter sig till de nu redovisade remissyttrandena. Länsstyrelsen finner emellertid lämpligt, att frågan upptas till behandling av 1954 års nöjesskatteutredning. I yttrandet erinras om att bevillningsavgiften i realiteten ofta erlägges av de svenska arrangörerna. På grund härav uppnås icke det ändamål, som man velat uppnå genom avgiftens uttagande. Länsstyrelsen anför i detta sammanhang följande.

Hade denna avgift utgått efter nettointkomsten, vilket i princip får anses riktigare, hade de skäl, som nu åberopats av riksidsrottsförbundet ej haft samma styrka, och det är att förmoda, att avgiften kunnat accepteras, även om den stundom uttagits i samband med tävlingar, där de utländska deltagarna av vederbörande idrottsorganisationer rubricerats såsom amatörer. Länsstyrelsen är emellertid fullt medveten om de praktiska svårigheter, som sammanhånga med ett uttagande av bevillningsavgift enligt nettometoden och har därför icke för avsikt att föreslå någon ändring i sådan riktning.

En viss eftergift har emellertid tillkommit i samband med 1952 års ändringar i författningstexten, vilket ej berörts i promemorian, nämligen därigenom att värdet av naturaförmåner, såvitt ej annat värde är angivet, skola upp- tagas till 10 kronor för dag.

I fortsättningen uttalar länsstyrelsen, att den är av den uppfattningen, att man bör acceptera den väsentliga förändring i begreppet amatöridrotts- man som förhållandena numera framtvingat, samt anför.

Framställningen syftar väl knappast längre än till att en eventuell befrielse från bevillningsavgift bör gälla vid kortare turnéer och icke vid uppehåll här i landet, som överstiga t. ex. två eller tre månader. I princip är den föreslagna konstruktionen av skattefriheten icke invändningsfri; att anordna- rens syfte är av ideell natur utgör givetvis icke något skäl för skatteeftergift gentemot en avlönad deltagare. Å andra sidan synes det dock — icke minst för att främja det internationella idrottsutbytet — önskvärt att eventuella avgifter uttagas utan omständligt förfarande. På grund härav har länsstyrelsen icke något att erinra mot den föreslagna lösningen. Emellertid finner länsstyrelsen det lämpligt, att de frågor, som aktualiserats genom riksidrottsförbundets promemoria, upptagas till behandling av den kommitté (1954 års nöjesskatteutredning), som för närvarande är sysselsatt med utredandet av vissa frågor berörande nöjesskatten.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län delar den uppfattningen, att en omprövning av gällande bestämmelser om utländsk idrottsmans skyldighet att erlægga bevillningsavgift bör ske. Det synes emellertid länsstyrelsen lämpligt, att frågan göres till föremål för ytterligare utredning. Då idrottsrörelsen numera spritt sig till så gott som alla länder och internationella idrottstävlingar hör till ordningen för dagen, synes det länsstyrelsen önskvärt, att hänsyn även tages till, hur andra länder reglerat beskattningen på detta område.

Statskontoret vill icke förorda att de gällande bestämmelserna ändras i enlighet med riksidrottsförbundets förslag. Statskontoret anför bland annat följande.

Den ändrade aspekt, som anlagts å amatörskapet såväl i vårt land som an- norstädes, kan givetvis andragas som stöd för att en omprövning av den aktuella bestämmelsen i bevillningsavgiftsförordningen kommer till stånd. Statskontoret är emellertid av den uppfattningen, att en författningsändring på området ej kan genomföras utan ytterligare, mera allsidiga över- väganden med hänsyn till de svårbedömbara gränsdragningsfrågor, som här göra sig gällande. Dessa överväganden torde böra göras från den principiella utgångspunkten, att utländska amatöridrottsmän skola i beskattningshän- seende likställas med svenska idrottsmän. Ämbetsverket är således ej berett förorda en författningsändring i enlighet med Riksidrottsförbundets förslag innebärande, att deltagare i tävlingar och uppvisningar i idrott eller gym- nastik, anordnade av sådan amatörorganisation, som har till uppgift att främja icke-professionell idrott eller gymnastik, befrias från artistskatt. Ett tillmötesgående av förbundets begäran skulle för övrigt få till följd, att be- villningsavgift ej skulle erläggas ens för idrottsmän, som av idrottsförbundet räknas som professionella.

Statskontoret vill slutligen rikta uppmärksamheten på att frågan om ut-

tagande av bevillningsavgift i de med framställningen åsyftade fallen är föremål för rättslig prövning i överinstans, vilket förhållande jämväl talar mot att en författningsändring nu genomföres.

Departementschefen.

Utlänning, som medverkar vid offentlig föreställning här i landet, skall erlägga särskild avgift enligt 1908 års förordning angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter. Avgiften utgår med 20 procent av bruttoinkomsten. Enligt uttryckligt stadgande är utländsk amatör-idrottsman, som deltar i idrottstävlingar, fritagen från skyldighet att erlägga denna avgift.

I den av riksidrottsförbundet ingivna promemorian har omnämnts ett antal under de senaste åren av beskattningsmyndigheterna meddelade beslut, varigenom bevillningsavgift avkrävts vederbörande arrangör, oaktat de i tävlingarna deltagande utländska idrottsmännen varit amatörer i den bemärkelse denna term har inom idrottsrörelsen. Något avgörande i högsta instans torde ännu icke föreligga. Rörande de närmare omständigheterna i de av förbundet åsyftade fallen får jag hänvisa till den tidigare redogörelsen. Här må endast erinras om vissa av de synpunkter, som framkommit vid ärendenas behandling. Vid tolkningen av begreppet amatör-idrottsman enligt 1908 års förordning kunde det icke, har man ansett, vara utslagsgivande, vilken innebörd detta begrepp för närvarande hade i idrottsliga sammanhang. En idrottsman erhöi numera, har det vidare påpekats, i väsentligt större utsträckning än tidigare ersättning i samband med sin idrottsutövning utan att därför förlora sitt amatörskap. Som en följd härav förekom det i viss omfattning att svenska idrottsmän taxerades för inkomster av idrottsutövning.

Riksidrottsförbundet har i sin promemoria framhållit att man inom idrottens organisationer icke kunde acceptera den tolkning av begreppet amatör, som kommit till synes i de av förbundet omnämnda fallen. Skulle en sådan praxis bli bestående komme i själva verket syftet med det särskilda stadgandet om avgiftsfrihet för amatör-idrottsmän att förfelas. Riksidrottsförbundet avser med sin framställning att få till stånd en sådan författningsändring att det av lagtexten klart framgår att bevillningsavgift icke skall utgå för utländsk amatör-idrottsman, i den mening detta begrepp har inom idrottsrörelsen. Förbundet har övervägt olika utvägar för att komma ifrån de nuvarande tolkningssvårigheterna. Enligt förbundets mening skulle den bästa lösningen erhållas om skyldigheten att erlägga avgift gjordes beroende av vem som arrangerade tävlingen här i landet. Även ur den synpunkten att det i praktiken blir den svenske arrangören som slutligen får gälda avgiften framstode en sådan regel som den rimligaste. I enlighet härmed föreslår riksidrottsförbundet att bestämmelsen utformas så att avgift icke skall utgå för deltagare i tävlingar, anordnade av amatörorganisationer, som har till uppgift att främja icke-professionell idrott eller gymnastik.

Det måste betecknas som ytterligt tveksamt om man verkligen avsett att

för bevillningsavgiftsförordningens del tillskapa ett självständigt amatörbegrepp som kunde skilja sig från det amatörbegrepp som tillämpas inom idrottsrörelsen. Vid stadgandets tillkomst var man ju på det klara med att även en amatöriddrottsman kunde uppbära ersättning för sitt deltagande i tävlingar. Att storleken av denna ersättning och således även innebörden av begreppet amatöriddrottsman kunde växla från tid till annan är omständigheter, som icke direkt berörts i förarbetena till stadgandet. I varje fall torde emellertid kunna sägas att det vid stadgandets tillkomst icke var omöjligt att förutse att så skulle kunna komma att bli förhållandet. Man har nu bland annat framfört den uppfattningen att vid tolkningen av amatörbegreppet i bevillningsavgiftsförordningen borde avgörande vikt fästas vid den omständigheten att svenska amatöriddrottsmän i viss omfattning blir beskattade för traktamenten eller liknande som uppburits i samband med idrottsutövning. Enligt min mening är detta en helt annan fråga eftersom den interna svenska inkomstbeskattningen av ersättningar till idrottsmän i princip icke gjorts beroende av om vederbörande är amatör eller professionell. Så är däremot fallet i bevillningsavgiftsförordningen.

Då bestämmelsen i sin nuvarande utformning givit anledning till tolkningssvårigheter vill jag, i likhet med flertalet remissinstanser, i princip tillstyrka riksiddrottsförbundets yrkande om ändring. Beträffande den rent författningstekniska utformningen har olika meningar yppats under remissbehandlingen. Överståthållarämbetet och ett par länsstyrelser har ansett att den av riksiddrottsförbundet föreslagna formuleringen — vilken förutsätter att den tillämpande myndigheten avgör såväl om det föreligger en »amatörorganisation» som om denna har till uppgift att främja »icke-professionell» idrott eller gymnastik — icke kommer att undanröja tolkningssvårigheterna. Som ett alternativ har överståthållarämbetet förordat att avgiftsfriheten anges avse deltagare i tävlingar, anordnade av till riksiddrottsförbundet ansluten förening.

Även enligt min uppfattning skulle en klar och entydig regel erhållas om i författningen direkt anges vilka organisationer som avses. Förutom organisationer anslutna till riksiddrottsförbundet bör därvid medtagas organisationer, vilka är representerade inom Sveriges olympiska kommitté. Avgiftsfriheten torde därmed komma att omfatta praktiskt taget alla amatörorganisationer som nu idkar internationellt tävlingsutbyte. Då det emellertid kan tänkas att även organisationer, som verkar i samma syfte som de nu nämnda, men icke är anslutna till riksiddrottsförbundet eller representerade inom olympiska kommittén anordnar internationella tävlingar, torde möjlighet böra öppnas för Kungl. Maj:t att medgiva avgiftsbefrielse även beträffande tävlingar, anordnade av sådana organisationer. Självfallet bör sådan befrielse ifrågakomma endast beträffande organisationer av samma art som de förut nämnda och med syfte att främja icke-professionell idrott och liknande.

Den sålunda föreslagna ordningen innebär — liksom riksiddrottsförbundets förslag — att avgiftsfriheten kan komma att utsträckas även till utländska professionella idrottsmän, nämligen då sådana deltar i tävlingar anordnade

av svenska amatörorganisationer. Någon anledning till erinran härvidlag torde dock icke föreligga. Det internationella tävlingsutbyte med professionella idrottsmän, som kan förekomma i de svenska amatörförbundens regi, ingår som ett led i organisationernas verksamhet för främjande av den svenska idrotten. Då avgiften i själva verket icke uttages av de utländska idrottsmännen utan erlägges av den svenske arrangören synes därför anledning saknas att undantaga sådana fall från avgiftsfriheten. Det torde dessutom här röra sig om ett relativt litet antal fall.

Den utformning av bestämmelsen som nu förordats torde tillgodose de önskemål, som framförts från idrottsrörelsen. Jag vill i detta sammanhang framhålla, att den omständigheten att exempelvis ett tidningsföretag står som medarrangör för viss tävling icke i och för sig bör hindra att avgiftsfrihet åtnjutes. I de nya bestämmelserna bör avgiftsfriheten liksom för närvarande gälla vid deltagande i idrottstävlingar. Härunder inbegripes självfallet också exempelvis tävlingar i ridsport och uppvisningar i gymnastik o. dyl.

De nya bestämmelserna har föreslagits skola träda i kraft dagen efter den då författningen utkommit från trycket. De synes emellertid böra göras tillämpliga även beträffande tävlingar, som ägt rum före sagda dag i de fall då avgiften icke blivit fastställd genom beslut som vunnit laga kraft före ikraftträdandet. Har besvärstiden för beslut om avgift icke utgått före dagen för ikraftträdandet och blir beslutet icke överklagat, får det ankomma på vederbörande länsstyrelse och kommun att på ansökan verkställa eventuell restitution.

I enlighet med vad i det föregående anförts har inom finansdepartementet upprättats förslag till *förordning om ändrad lydelse av 4 § 10 mom. förordningen den 23 oktober 1908 (nr 128) angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter*. Jag hemställer, att detta författningsförslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Karl-Ingmar Edstrand